

دفتر معاون اول

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

شماره: ۱۹۰۷۵۸

تاریخ: ۱۴۰۴/۱۱/۱۸

ساعت: ۱۳:۱۷

طبقه بندی:

فوریت:

بسمه تعالی

جناب آقای محمدی

دبیر محترم انجمن شرکتهای عمرانی استان کرمانشاه

باسلام و احترام

بازگشت به نامه شماره ۱۴۶۲۷ مورخ ۱۴۰۴/۹/۲۴ در خصوص « پیشنهاد اصلاح نظام امتیازدهی سوابق اجرایی شرکتهای پیمانکاری »، به پیوست تصویرنامه شماره ۱۷۳۸۳۴ مورخ ۱۴۰۴/۱۰/۱۵ معاونت هماهنگی و نظارت اقتصادی و زیربنایی معاون اول رئیس جمهور جهت بهره برداری لازم ارسال می گردد.

عطاء... یوسفی
معاون رئیس دفتر

آدرس: کرمانشاه-بلوار گلریزان، نبش کوی ۱۴۳ غربی، پلاک ۱ کدپستی: ۶۷۱۴۷۷۹۴۶۵

باسمه تعالی

جناب آقای دکتر کیانی

رئیس محترم دفتر معاون اول رئیس جمهور

سلام علیکم!

احتراماً؛ نظر به یادداشت حضرتعالی در هامش نامه شماره ۱۴۶۲۷ مورخ ۱۴۰۴/۰۹/۲۴ انجمن شرکت‌های عمرانی استان کرمانشاه و ضامم آن در خصوص «پیشنهاد اصلاح نظام امتیازدهی سوابق اجرایی شرکت‌های پیمانکاری»، با عنایت به بررسی‌های به عمل آمده، نظر این معاونت به شرح ذیل تقدیم حضور می‌گردد:

در مکاتبه فوق، شاخصی با هدف جبران نادیده گرفته شدن سوابق اجرایی پیمانکاران با سابقه، ارائه شده است؛ پیمانکارانی که در سال‌های گذشته نقش فعال‌تری در اجرای پروژه‌ها داشته‌اند اما به دلیل رکود اقتصادی، تحریم‌ها، محدودیت منابع مالی و کاهش حجم پروژه‌های دولتی، در سال‌های اخیر، کمتر فعالیت نموده‌اند. در چنین شرایطی امتیازدهی بر مبنای ارقام رسمی و بدون توجه به اثر زمان، منجر به برتری پیمانکاران جدید یا مقطعی شده است و حقوق پیمانکاران قدیمی را تضییع می‌کند. شاخص پیشنهادی تلاش دارد با اعمال یک ضریب تعدیل، ارزش سوابق گذشته را به شرایط روز منتقل کند.

از نظر مفهومی، اصل ایده تعدیل زمانی سوابق اجرایی قابل دفاع است. توجه به تورم، تغییر ارزش پول و شرایط کلان اقتصادی در ارزیابی عملکرد گذشته با اصول اقتصاد و عدالت حرفه‌ای سازگار است. در نبود چنین تعدیلی بسیاری از پیمانکارانی که در دهه‌های گذشته، تجربه، تخصص و نقش مؤثری در پروژه‌های عمرانی داشته‌اند، عملاً از نظام امتیازدهی حذف می‌شوند؛ در حالی که حذف کامل این سوابق عادلانه نیست.

با وجود این، ایراد اصلی شاخص پیشنهادی آن است که به صورت ضمنی فرض می‌کند تعدیل ارزش مالی قراردادهای قدیمی، معادل سنجش توان اجرایی فعلی پیمانکار است. این در حالی است که اهلیت اجرایی، ماهیتی پویا دارد و به عواملی مانند وضعیت نیروی انسانی، تجهیزات، ساختار مدیریتی، توان مالی جاری و استمرار فعالیت وابسته است. صرف بزرگنمایی عددی سوابق گذشته، بدون توجه به فعالیت مؤثر اخیر، می‌تواند به امتیازدهی غیرواقعی منتهی شود و پیمانکاران غیرفعال را در موقعیتی برتر از شرکت‌های فعال و توانمند امروز قرار دهد.

افزون بر این، ابهام در مبنای عددی ضریب تعدیل و عدم اتصال شفاف آن به شاخص‌های رسمی، شاخص را از حیث حقوقی و نظارتی آسیب‌پذیر می‌کند و زمینه تفسیر سلیقه‌ای را فراهم می‌سازد. در چنین شرایطی، شاخصی که با نیت عدالت طراحی شده است، می‌تواند ناخواسته به ابزاری برای ایجاد رانت پنهان و کاهش رقابت‌پذیری بازار پیمانکاری به ویژه به زیان شرکت‌های فنی فعال اما جوان‌تر تبدیل شود.

جمهوری اسلامی ایران
ریاست جمهوری

معاون اول
معاون بازرگانی و تجارت اقتصادی و زیربنایی

شماره: ۱۷۲۸۲۴

تاریخ: ۱۴۰۴/۱۰/۱۵

سامت: ۱۷:۰۰

موضوع:

فهریت:

در جمع‌بندی موارد مطروحه فوق می‌توان گفت، مسأله‌ای که طراحان شاخص به آن اشاره کرده‌اند، واقعی و قابل درک است و اصل تعدیل زمانی سوابق اجرایی از نظر فنی و حقوقی قابل پذیرش است؛ اما اجرای آن به صورت یک شاخص مستقل و منفک از سنجش فعالیت جاری نه تنها مشکل را به طور کامل حل نمی‌کند بلکه ممکن است بی‌عدالتی جدیدی ایجاد کند. لذا راهکار مناسب، حرکت به سوی مدل‌های ترکیبی است که ضمن تعدیل سوابق گذشته، وزن مناسبی برای فعالیت مؤثر اخیر و استمرار اجرایی پیمانکاران در نظر بگیرد.
مراتب جهت استحضار ایفاد می‌گردد.

حمید پاداش

بسمه تعالی

انجمن شرکتهای عمرانی استان کرمانشاه

شماره : ۱۴۶۲۷

تاریخ : ۲۴ / ۹ / ۹۰

پیوست :
.....

جناب آقای محمدرضا عارف

معاون اول محترم رئیس جمهور

با سلام و احترام

پیرو نامه به شماره ۱۴۰۹۱ مورخ ۱۴۰۴/۰۷/۰۷ این انجمن درخصوص پیشنهاد اصلاح نظام امتیازدهی سوابق اجرایی شرکتهای پیمانکاری، خواهشمند است دستور فرمایید اقدامات انجام شده در این زمینه به این انجمن اعلام گردد. پیشاپیش از همکاری جنابعالی سپاسگزاریم.

یونس محمدی

عضو هیئت مدیره و دبیر انجمن
انجمن شرکتهای عمرانی استان کرمانشاه

نشانی : کرمانشاه - بلوار زن - بلوار گلریزان - نبش کوی ۱۴۳ غربی - پلاک ۱ - کد پستی : ۶۷۱۴۷۷۹۴۶۵ : تلفن : ۳۸۳۸۹۶۱۶ - ۸۳

E-mail : anjoman.kermanshah73@gmail.com

www.accksh.ir

شماره : ۱۴۹۱

تاریخ : ۴/۷/۷

پیوست : —

جناب آقای عارف - معاون اول محترم رئیس جمهور

جناب آقای پور محمدی - رئیس محترم سازمان برنامه و بودجه کشور

جناب آقای بخشی پور - عضو محترم هیئت رئیسه مجلس شورای اسلامی و ریاست محترم کانون سراسری پیمانکاران عمرانی کشور

جناب آقای جهانگیر شاهینی - سرپرست محترم سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان کرمانشاه

موضوع : پیشنهاد اصلاح نظام امتیازدهی سوابق اجرایی شرکت‌های پیمانکاری

با سلام و احترام

صنعت پیمانکاری، موتور محرکه توسعه عمرانی هر کشور است. سیستم رتبه‌بندی پیمانکاران، به عنوان یک ابزار حکمرانی، باید به گونه‌ای طراحی شود که همیشه بهترین و شایسته‌ترین اجراکنندگان را شناسایی و انتخاب کند.

طی ۱۵ سال گذشته (۱۳۸۸ تا ۱۴۰۴)، اقتصاد ایران با شدیدترین تحریم‌های بین‌المللی، تورم افسارگسیخته (با نرخ‌های اغلب بالای ۳۰٪ و حتی ۵۰٪)، کاهش درآمدهای نفتی و در نتیجه کاهش شدید بودجه عمرانی دولتی مواجه بوده است. حجم پروژه‌های بزرگ عمرانی به شکل چشمگیری کاهش یافته و بسیاری از پروژه‌های نیمه‌تمام، به دلیل مشکلات تأمین مالی، متوقف مانده‌اند. عوامل کلان اقتصادی و سیاسی (خارج از کنترل شرکت‌ها) نظیر تحریم‌های بین‌المللی دسترسی به فناوری‌های روز، ماشین‌آلات و قطعات یدکی را محدود یا غیرممکن کرد. همچنین هزینه واردات را به دلیل مشکلات نقل و انتقال ارز و ریسک‌های بالا، چندین برابر افزایش داد. این مشکلات پروژه‌های بزرگ زیرساختی را که تحت پیمان شرکت‌های پیمانکاری بودند (مانند نفت، گاز، پتروشیمی) را به حالت تعلیق درآورد یا بسیار کند کرد. دولت به عنوان بزرگترین کارفرما، با کسری بودجه مواجه شد و توانایی مالی برای آغاز و تأمین هزینه پروژه‌های جدید را از دست داد. برآورد هزینه و برنامه‌ریزی بلندمدت را غیرممکن کرد.

مجموع عوامل مذکور، محیط کسب و کار را به شدت خصمانه کرد. شرکت‌های پیمانکاری قدیمی، با ساختارهای سنگین و هزینه‌های ثابت بالا، مانند دایناسورهایی بودند که در برابر این "عصر یخبندان اقتصادی" توان تطبیق و بقا نداشتند. آن‌ها از یک سو با کاهش شدید تقاضا از سوی کارفرمای اصلی (دولت) مواجه شدند و از سوی دیگر، هزینه‌هایشان به صورت نمایی افزایش یافت. این دو عامل، به همراه رقابت ناعادلانه، در نهایت منجر به خروج آن‌ها از بازار یا ورشکستگی تدریجی شد.

در این شرایط، شرکت‌های پیمانکاری قدیمی، با سابقه درخشان در اجرای پروژه‌های بزرگ ملی در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ (مانند سدها، پل‌ها، راه‌ها و طرح‌های عظیم صنعتی)، عملاً امکان انعقاد قراردادهای جدید را از دست داده‌اند. این شرکت‌ها، با وجود حفظ دارایی‌های فیزیکی (ماشین‌آلات)، سرمایه انسانی مجرب و دانش فنی بی‌نظیر، به دلیل این «فعال نبودن اجباری»، در سیستم رتبه‌بندی فعلی، در حال از دست دادن گرید خود و حذف تدریجی از عرصه رقابت هستند. در نقطه مقابل، شرکت‌های کوچک‌تر و تازه‌تاسیس که در این بازه زمانی پرچالش تشکیل شده‌اند، امکان کسب امتیاز از پروژه‌های محدود موجود را داشته‌اند.

نشانی : کرمانشاه- بلوار زن- بلوار گلریزان- نبش کوی ۱۴۳ غربی- پلاک ۱- کد پستی : ۶۷۱۴۷۷۹۴۶۵- تلفن : ۳۸۳۸۹۶۱۶-۰۸۳

E-mail : anjoman.kermanshah73@gmail.com

www.accksh.ir

انجمن شرکتهای عمرانی استان کرمانشاه

در حال حاضر، مطابق با دستورالعمل‌های ابلاغی، تنها قراردادهای منعقد شده در ۱۵ سال اخیر شرکت‌های پیمانکاری می‌تواند به عنوان ملاک ارزیابی سابقه اجرایی و مبنای امتیازدهی در فرآیند رتبه‌بندی مورد استناد قرار گیرد. این قانون در نگاه اول، با هدف روزآمد نگه داشتن سوابق، منطقی به نظر می‌رسد. اما در عمل و در بستر اقتصادی ایران، به یک عامل ناعدالتی سیستماتیک تبدیل شده است. این رویکرد با وجود اهداف مثبت، دارای یک نقیصه بزرگ است: نادیده گرفتن کامل تاریخچه و سرمایه تجربی شرکت‌های قدیمی و کهنه‌کاری که به دلایل کلان اقتصادی خارج از کنترل خود (نظیر تحریم‌های بین‌المللی، رکود اقتصادی، کاهش پروژه‌های عمرانی دولتی و تورم افسارگسیخته) در سال‌های اخیر امکان انعقاد قراردادهای بزرگ را نداشته‌اند.

موارد مذکور منجر به ایجاد ناعدالتی سیستماتیک شده و شرکت‌هایی را که ستون فقرات صنعت ساخت‌وساز کشور در دهه‌های گذشته بوده و همچنان پتانسیل و توانایی فنی خود را حفظ کرده‌اند، را به حاشیه می‌رانند. در نتیجه، سرمایه عظیم تجربی، نیروی انسانی مجرب و دارایی‌های فیزیکی این شرکتها در معرض نابودی قرار گرفته و کشور ظرفیت‌های اجرایی خود را از دست می‌دهد. تجربه و دانش فنی یک شرکت کهنه‌کار که در دهه ۷۰ و ۸۰ پروژه‌های عظیم اجرا کرده، یک دارایی باارزش است. نادیده گرفتن این دارایی صرفاً به این دلیل که مربوط به بیش از ۱۵ سال پیش است، مانند این است که از یک استاد دانشگاه بازنشسته بخواهیم فقط براساس مقالات ۱۵ سال اخیرش ارزیابی شود و کشفیات بزرگ گذشته را نادیده بگیریم.

لازم به ذکر است که شرکت‌های قدیمی، به دلیل برخورداری از مدیران و مهندسين با تجربه، دارای توانایی بالایی در مدیریت ریسک، حل مسائل پیچیده فنی و کنترل کیفیت هستند. سپردن پروژه‌های بزرگ و پیچیده به این شرکت‌ها، احتمال موفقیت پروژه را افزایش داده و ریسک هزینه‌های اضافی و تأخیرهای زمانبندی را برای کارفرمایان دولتی کاهش می‌دهد. شرکت‌های با سابقه طولانی به دلیل برخورداری از نیروی انسانی مجرب و مدیریت ریسک کارگشته، ریسک اجرایی پروژه‌ها را کاهش می‌دهند.

بسیاری از این شرکت‌ها دارای انبارها و کارگاه‌های مجهز و ماشین‌آلات سنگین هستند. حتی اگر این ماشین‌آلات نیاز به نوسازی داشته باشند، داشتن یک هسته اولیه، هزینه سرمایه‌گذاری را به شدت کاهش می‌دهد. شرکت‌های تازه تاسیس برای تهیه این تجهیزات یا باید سرمایه کلانی صرف کنند یا با هزینه بسیار بالا اجازه کنند که سود آنها را از بین می‌برد. آنها دارای دفاتر مرکزی، سایت‌های اجرایی، سیستم‌های انبارداری و شبکه‌های تامین مصالح از گذشته هستند. راه‌اندازی این زیرساخت‌ها برای یک شرکت جدید زمان‌بر و پرهزینه است. بسیاری از مناقصات بزرگ دولتی حداقل شرایط توانایی فنی و مالی (مانند داشتن گرید ۱ تا ۳، سابقه اجرای پروژه‌های مشابه با حجم مشخص) دارند. شرکت‌های قدیمی دارای این گریدها و سوابق هستند، در حالی که شرکت‌های کوچک یا تازه تاسیس اساساً اجازه ورود به این مناقصات را ندارند.

نشانی: کرمانشاه - بلوار زن - بلوار گلریزان - نبش کوی ۱۴۳ غربی - پلاک ۱ - کد پستی: ۶۷۱۴۷۷۹۴۶۵ : تلفن: ۰۸۳-۳۸۳۸۹۶۱۶

E-mail : kermanshah@abadgar.org

www.acksh.ir

انجمن شرکتهای عمرانی استان کرمانشاه

این پیشنهاد، اصلاح اساسی در شیوه امتیازدهی به سوابق اجرایی شرکت‌های پیمانکاری در فرآیند اخذ گواهی صلاحیت را ارائه می‌دهد. مشکل اصلی، محدودیت ناعادلانه «۱۵ سال اخیر» برای در نظرگیری قراردادها است. حذف شرکت‌های قدیمی به بهانه «عدم فعالیت در ۱۵ سال اخیر» به منزله دور ریختن این سرمایه‌های ملی است. سیستم باید طوری طراحی شود که از این ظرفیت‌ها حفاظت و آن‌ها را به کار گیرد.

راه حل پیشنهادی، حذف این محدودیت زمانی و جایگزینی آن با یک مکانیزم تعدیل تورمی هوشمند است که ارزش واقعی قراردادهای قدیمی را به ارزش پول روز (سال پایه ۱۴۰۴) تبدیل می‌کند. این سیستم به صورت خودکار و منصفانه، به قراردادهای قدیمی امتیازی متناسب با ارزش واقعی کنونی آن‌ها می‌دهد و نه بیشتر و نه کمتر. این تغییر منجر به تحقق عدالت، حفظ سرمایه‌های ملی، افزایش رقابت سالم و ارتقای کیفیت پروژه‌های عمرانی استان خواهد شد.

در زیر ضریب تعدیل کار شاخص پیمانکاران از سال ۱۳۸۹ تا سال ۱۴۰۴ براساس بخشنامه شماره ۵۷۶۷۵۶ مورخ ۱۳۹۵/۰۳/۳۱ آورده شده است:

سال	ضریب تعدیل کار شاخص پیمانکاران
۱۳۸۹	۴۷/۷۶
۱۳۹۰	۴۲/۵۵
۱۳۹۱	۳۴/۹۳
۱۳۹۲	۲۶/۵۹
۱۳۹۳	۱۹/۵
۱۳۹۴	۱۶/۸۴
۱۳۹۵	۱۶/۰۳
۱۳۹۶	۱۴/۵۱
۱۳۹۷	۱۲/۶۶
۱۳۹۸	۸/۵
۱۳۹۹	۶/۲۶
۱۴۰۰	۳/۳۸
۱۴۰۱	۲/۴۷
۱۴۰۲	۱/۶۷
۱۴۰۳	۱/۳۳
۱۴۰۴	۱

در ادامه رابطه ای جهت محاسبه ضریب تعدیل کار شاخص پیمانکاران پیشنهادی برای سال های پیش از سال ۱۳۸۹ ارائه می گردد:

$$A = B \times 1/3^{(n-1389)}$$

A = ضریب تعدیل کار شاخص پیمانکاران در سال n

B = ضریب تعدیل کار شاخص پیمانکاران در سال ۱۳۸۹

نشانی : کرمانشاه- بلوار زن- بلوار گلریزان- نبش کوی ۱۴۳ غربی- پلاک ۱- کد پستی : ۶۷۱۴۷۷۹۴۶۵ : تلفن : ۰۸۳-۳۸۳۸۹۶۱۶

E-mail : kermanshah@abadgar.org
www.acksh.ir

انجمن شرکتهای عمرانی استان کرمانشاه

در جدول زیر با استفاده از رابطه مذکور ضریب تعدیل کار شاخص پیمانکاران از سال ۱۳۷۵ الی ۱۳۸۸ آورده شده است:

سال	ضریب تعدیل کار شاخص پیمانکاران
۱۳۷۵	۱۸۸۰/۴۹
۱۳۷۶	۱۴۴۶/۵۳
۱۳۷۷	۱۱۱۲/۷۲
۱۳۷۸	۸۵۵/۹۴
۱۳۷۹	۶۵۸/۴۱
۱۳۸۰	۵۰۶/۴۷
۱۳۸۱	۳۸۹/۵۹
۱۳۸۲	۲۹۹/۶۹
۱۳۸۳	۲۳۰/۵۳
۱۳۸۴	۱۷۷/۳۳
۱۳۸۵	۱۳۶/۴۱
۱۳۸۶	۱۰۴/۹۳
۱۳۸۷	۸۰/۷۱
۱۳۸۸	۶۲/۰۹

بدینوسیله استدعا دارد دستور فرمایید پیشنهاد ارائه شده مورد بررسی قرار گرفته و در صورت موافقت، اصلاحات لازم ابلاغ گردد.

یونس محمدی
عضو هیئت مدیره و دبیر انجمن
انجمن شرکتهای عمرانی و ساختمانی
استان کرمانشاه

نشانی: کرمانشاه - بلوار زن - بلوار گلریزان - نبش کوی ۱۴۳ غربی - پلاک ۱ - کد پستی: ۶۷۱۴۷۷۹۴۶۵ : تلفن: ۰۸۳-۳۸۳۸۹۶۱۶

E-mail : kermanshah@abadgar.org
www.acksh.ir